

BIJLAGE III d: VOORSCHRIFTEN LEGEINDBEDRIJVEN, VRIJE UITLOOP (BEHORENDE BIJ BIJLAGE 1 VOORSCHRIFTEN IKB EI)								
Het bestuur van de Stichting IKB Ei heeft, gelet op Artikel 12 van de Algemene Voorwaarden IKB Ei 2008, ter zake de voorschriften waar een deelnemer aan moet voldoen om deel te nemen aan het certificatieschema IKB Ei op 28 mei 2008 vastgesteld de navolgende aanvullende voorschriften IKB Ei voor legeindbedrijven, vrije uitloop. Deze voorschriften nemen de terminologie van de Algemene Voorwaarden IKB Ei over.								
Norm	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode	Interpretatie van de meetmethode	Notitie controle rapport	Weging bij overtreding	Controleren bij geldig stalcertificaat	NVT
AV	ALGEMEEN BIJ VRIJE UITLOOP							
AV1	Alle stallen met vrije uitloop huisvesting van het bedrijf voldoen aan de inrichtingseisen zoals opgenomen in paragraaf IS "Inrichting bij vrije uitloop" bij deze voorschriften	Een daartoe erkende instantie kan de inrichting en afmetingen van een stal opmeten en vastleggen in een zogenaamd stalcertificaat. In dit stalcertificaat wordt ook vastgelegd wat het maximaal aantal hennen is dat in de stal kan worden gehuisvest. Indien het bedrijf beschikt over een geldig stalcertificaat, dan kan voor de betreffende stal controle op een groot aantal inrichtingseisen achterwege blijven. Dit wordt bij het betreffende voorschrift aangegeven. Onder een geldig stal certificaat wordt verstaan een certificaat dat is uitgegeven voor de inrichting/omvang van de stal zoals deze is op het moment van de IKB-controle en dat alle inrichtingseisen omvat zoals opgenomen in paragraaf IV "Inrichting vrije uitloop". CPE-stalcertificaten omvatten alleen de wettelijke inrichtingseisen. Dat houdt in dat bij bedrijven met een geldig CPE-stalcertificaat op sommige inrichtingseisen toch een aanvullende controle moet plaatsvinden. Per norm is dat aangegeven in de kolom "controle bij geldig stalcertificaat" Voor biologische bedrijven wordt ook een SKAL stalcertificaat geaccepteerd.	administratief	Controle per stal op aanwezigheid van een geldig stalcertificaat. Controleer aan de hand van actuele plattegrond (norm H1), verdere administratie over ruiming, nieuwe opzet en/of aanpassingen aan de stal en fysieke controle in de stal of er sinds de laatste IKB-controle verbouwingen/aanpassingen uitgevoerd zijn aan de stal(len) en/of inrichting, en/of het stalcertificaat van na deze verbouwing dateert. Indien geen of geen geldig stalcertificaat aanwezig is, dan dienen alle inrichtingseisen te worden gecontroleerd. Bij bedrijven met een geldig CPE-stalcertificaat dienen enkele bovenwettelijke normen te worden gecontroleerd. Per norm is dat aangegeven in de kolom "controle bij geldig stalcertificaat" Mocht dit niet mogelijk zijn (biv. omdat er dieren in de stal aanwezig zijn), dan kan geen IKB-certificaat afgegeven worden.	Noteer datum afgifte stalcertificaat. Indien van toepassing: Noteer of na afgifte stalcertificaat verbouwingen in stal hebben plaatsgevonden.	geen IKB-certificaat E	Ja	geen NVT mogelijk
AV2	IKB bedrijven met biologische systemen zijn door Skal gecertificeerd voor de biologische productie		administratief	Controle op aanwezigheid van bewijsmateriaal dat het bedrijf Skal gecertificeerd is voor de biologische productie	Noteer geldigheidsdatum SKAL certificaat.	E	ja	NVT: Geen biologisch bedrijf.
AV3	Totaal aantal aanwezige hennen is niet hoger dan op basis van stalcertificaat (AV1) toegestaan. Dit met inachtneming van norm IV1 of IV2.	Aantoonbaar maken via stalcertificaat (indien aanwezig), en andere documentatie (afleverbewijzen hennen, leglijsten).	administratief	Controleer het aantal aanwezige hennen op basis van opzetgegevens: 1e dag 21ste levensweek (via afleverbewijzen hennen, leglijsten) vergelijk deze met gegevens in het geldige stal certificaat of aanvullend onderzoek. Voor koppels die opgezet zijn vanaf 1 april 2013 is dag van opzet bepalend.	Noteer aantal aanwezige + toegestane hennen.	E	ja	geen NVT mogelijk
DV	BEDRIJFSHYGIENE EN VOEDSELVEILIGHEID BIJ VRIJE UITLOOP							
DV2	Alle leghennen zijn geënt tegen Salmonella Enteritidis.		administratief	Controleer van het afgelopen jaar, aan de hand van entschema of alle leghennen geënt zijn tegen Salmonella Enteritidis (volgens voorschriften gebruikte entstof).	Noteer entschema.	D	ja	geen NVT mogelijk
DV5	Leghennen hebben op het terrein voor vrije uitloop geen toegang tot apparatuur, afval en machines.		fysiek	Controleer van leghennen op alle terreinen voor vrije uitloop geen toegang hebben tot apparatuur, afval en machines.	Notitie indien afwijking geconstateerd.	D	ja	geen NVT mogelijk
DV6	Indien er een besmetting van Salmonella Enteritidis of Typhimurium is vastgesteld bij de leghennen zijn grazers die toegang hebben tot het terrein voor vrije uitloop onderzocht op Salmonella.	Dit onderzoek naar Se / St bij grazers vindt plaats voorafgaand aan de opzet van een nieuw koppel leghennen.	administratief	Controleer van het afgelopen jaar, Indien er bij de vorige ronde een Se / St besmetting aanwezig was bij het pluimvee of grazers die toegang hebben tot het terrein voor vrije uitloop onderzocht zijn op Se / St.	Noteer datum onderzoek. Of onderbouwing waarom voorschrift nvt is.	D	ja	NVT: geen Se / St aangetoond of geen grazers.
DV7	Indien de grazers besmet zijn met Salmonella Enteritidis of Typhimurium hebben ze de volgende ronde geen toegang tot het terrein voor vrije uitloop.		fysiek / administratief	Indien grazers het afgelopen jaar onderzocht zijn op Se / St en positief bevonden zijn: controleer of deze grazers geen toegang meer hebben tot het terrein voor vrije uitloop.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd of onderbouwing waarom voorschrift nvt is.	D	ja	NVT: geen SE / ST aangetoond of geen grazers.
DV8a	De ondernemer zorgt ervoor en ziet erop toe dat bij het betreden van het bedrijfs erf vanuit het uitloopstelsel gebruik gemaakt wordt van apart schoeisel.	Geeldt alleen voor legbedrijven met uitloop.	fysiek/interview	Controleer of bij ingang van uitloopstelsel apart schoeisel aanwezig is en/of controleer via interview of procedure bekend is en nageleefd wordt.	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd.	D: Geen apart schoeisel aanwezig of procedure blijkt niet bekend of wordt niet nageleefd	ja	geen NVT mogelijk

Norm	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode	Interpretatie van de meetmethode	Notitie controle rapport	Weging bij overtreding	Controleren bij geldig stalcertificaat	NVT
DV8b	De ondernemer zorgt ervoor en ziet erop toe dat voorafgaand aan het betreden van een stal en na het verlaten van het uitloopstelsysteem de handen worden gewassen.	Geldt alleen voor legbedrijven met uitloop.	interview	Controleer via interview of procedure bekend is en nageleefd wordt.	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd.	B: Procedure blijkt niet bekend of wordt niet nageleefd	ja	geen NVT mogelijk
DV9a	De ondernemer zorgt er voor dat het uitloopterrein vanaf de stal met gaas van tenminste 1 meter hoogte zodanig is afgerasterd dat pluimvee van een naburig pluimveebedrijf het uitloopterrein niet kan binnentreden.	Geldt alleen voor legbedrijven met uitloop.	fysiek	Controleer of uitloopterrein volledig is afgerasterd met gaas van tenminste 1 meter hoogte en of er geen pluimvee van een naburig bedrijf in de uitloop aanwezig is.	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd.	D: Geen (volledige) afstrastering van uitloopterrein en/of gaas lager dan 1 meter hoog en/of pluimvee van naburig bedrijf aanwezig	ja	geen NVT mogelijk
DV9b	Indien in of langs het uitloopterrein zich water bevindt waarin en het wild levende vogels zieh- opgehouden of waar sporen, waaronder nestvorming, van deze vogels worden aangetroffen, dient de ondernemer het uitloopterrein eveneens hiervan af te rasteren met gaas van tenminste 1 meter hoogte.	Geldt alleen voor legbedrijven met uitloop.	fysiek	Controleer of uitloopterrein volledig is afgerasterd van waterpartijen met gaas van tenminste 1 meter hoogte.	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd.	D: Uitloopterrein is niet (volledig) afgerasterd van water en/of het gaas is niet tenminste 1 meter hoog	ja	geen NVT mogelijk
DV10a	Langs de zijde van de stal gelegen aan het uitloopterrein is een droge strook aanwezig van minimaal 3 meter breed.	Geldt alleen voor legbedrijven met uitloop.	fysiek	Controleer of er langs de zijde van de stal gelegen aan het uitloopterrein een droge strook aanwezig is van minimaal 3 meter breed.	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd.	D: Strook land is niet droog en/of minder dan 3 meter breed	ja	geen NVT mogelijk
DV10b	Aansluitend aan de droge strook zoals bedoeld in DV10a is een strook aanwezig van minimaal 5 meter diepte met daarin meerjarige houtige beplanting ter wering van wilde watervogels.	Geldt alleen voor legbedrijven met uitloop.	fysiek	Controleer of er aansluitend aan de droge strook een strook aanwezig is van minimaal 5 meter diepte met daarin meerjarige houtige beplanting ter wering van wilde watervogels.	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd.	D: Strook minder dan 5 meter diep en/of geen meerjarige houtige beplanting en/of aanwezigheid wilde watervogels	ja	geen NVT mogelijk
IV	INRICHTING BIJ VRIJE UITLOOP							
IV0	Er is een Wintergarten aanwezig. Wintergarten is een koude scharrelruimte, die in directe verbinding staat met de stal en waar alle dieren gemakkelijk en onbeperkt toegang tot hebben, en die voorts overdekt is en beschikt over een verharde vloer, mag worden meegeteld voor het bruikbaar oppervlak bij de berekening van de bezettingsdichtheid, indien de kippen dagelijks onbeperkt toegang hebben tot deze ruimte tijdens de gehele lichtperiode. Indien de koude scharrelruimte als bruikbaar oppervlak wordt meegeteld, dan wordt deze ruimte eveneens meegenomen bij de berekening van de stalbreedte. De koude scharrelruimte moet duidelijk lichter zijn dan het stalinterieur en op zodanige wijze zijn beschermd tegen weersinvloeden dat deze ook bij slecht weer kan worden gebruikt (bijv. door het aanbrengen van jaloezieën). De Wintergarten dient een oppervlakte te hebben van minimaal 50% van het stalvloeroppervlak.	Dit geldt voor stallen gebouwd vanaf 1 januari 2008. Voor bestaande stallen geldt voor bedrijven die op 1 januari 2008 al deelnamen aan het IKB Ei schema voor vrije uitloop een overgangstermijn van 10 jaar (in 2018 voldoen). Voor bedrijven die na 1 januari 2008 deelnemen aan IKB Ei geldt geen overgangstermijn.	fysiek	Controleer, indien een stal gebouwd is na 1 januari 2008, of er een wintergarten aanwezig is. Controleer tevens of de wintergarten voldoet aan de onder 'interpretatie voorschrift' omschreven voorwaarden. Controleer bij bestaande stallen of bedrijf al deelnam aan IKB Ei op 1 januari 2008	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	Bedrijf valt onder overgangstermijn

Norm	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode	Interpretatie van de meetmethode	Notitie controle rapport	Weging bij overtreding	Controleren bij geldig stalcertificaat	NVT
IV0a	Er is een actuele plattegrond van het bedrijfsperceel aanwezig.	Op de plattegrond zijn alle ruimten benoemd en de perceelsgrenzen en -toegangen, het uitloopterrein, de situering van site's, eventuele mestopslag-opslag- en aanbiedingsplaats van het destructiemateriaal en de gebruikelijke loop- en rijroutes zijn hierop aangegeven. Is aangepast aan de laatste stand van zaken. Deelnemer heeft inzichtelijk gemaakt welke aanpassingen er het afgelopen jaar gedaan zijn (data worden vermeld).	administratief	Controleer of er een actuele plattegrond van het bedrijf aanwezig is.	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd of onderbouwing waarom voorschrift nvt is.	C	geen NVT mogelijk	Alleen controleren bij erkenningscontrole of verbouwing
IV1	Leghennen in niet-biologische huisvestingsystemen hebben ieder ten minste de beschikking over een bruikbaar oppervlakte van 1 m ² per 9 leghennen, is gelijk aan 1111 cm ² per leggen. Per m ² vloeroppervlak is de bezettingsdichtheid maximaal 18 leghennen.	Tot het bruikbare oppervlak wordt al het oppervlak gerekend dat ten minste 30 cm breed is, een helling van ten hoogste 8 graden heeft en waarboven een vrije ruimte van ten minste 45 cm aanwezig is. De oppervlakte van legnesten en elementen die als zitstok worden aangemerkt worden niet tot het bruikbaar oppervlak gerekend. Er mogen maximaal 3 niveaus tot het bruikbaar oppervlak gerekend worden. De oppervlakten die tot bruikbaar oppervlakte worden gerekend bieden steun aan alle naar voren gerichte tenen van beide poten van de leggen. Een wintergarten mag tot het bruikbare oppervlak worden gerekend indien de ruimte toegankelijk is voor de leghennen en de toegangen tot de ruimte ten minste 35 cm hoog en 40 cm breed zijn, verdeeld aangebracht zijn over de gehele lengte van de stal en een gezamenlijke breedte hebben van ten minste 2m per 1000 leghennen.	fysiek	Bereken aan de hand van afmetingen bruikbaar oppervlakte en aantal leghennen of de leghennen tenminste 1 m ² bruikbaar oppervlak per 9 leghennen hebben. Bereken aan de hand van staloppervlak en aantal leghennen of de bezettingsdichtheid maximaal 18 leghennen per m ² vloeroppervlak is.	Noteer aantal toegestane hennen.	E	Nee	NVT: biologisch
IV2	Leghennen in biologische systemen hebben ieder ten minste de beschikking over een bruikbaar oppervlak van 1 m ² per 6 leghennen. Per m ² vloeroppervlak is de bezettingsgraad maximaal 12 leghennen.	Tot het bruikbare oppervlak wordt al het oppervlak gerekend dat ten minste 30 cm breed is, een helling van ten hoogste 8 graden heeft en waarboven een vrije ruimte van ten minste 45 cm aanwezig is. De oppervlakte van legnesten en elementen die als zitstok worden aangemerkt worden niet tot het bruikbaar oppervlak gerekend. Er mogen maximaal 3 niveaus tot het bruikbaar oppervlak gerekend worden. De oppervlakten die tot bruikbaar oppervlakte worden gerekend bieden steun aan alle naar voren gerichte tenen van beide poten van de leggen. Een wintergarten mag tot het bruikbare oppervlak worden gerekend indien de ruimte toegankelijk is voor de leghennen en de toegangen tot de ruimte ten minste 35 cm hoog en 40 cm breed zijn, verdeeld aangebracht zijn over de gehele lengte van de stal en een gezamenlijke breedte hebben van ten minste 2m per 1000 leghennen.	fysiek	Bereken aan de hand van afmetingen bruikbaar oppervlakte en aantal leghennen of de leghennen tenminste 1 m ² bruikbaar oppervlak per 6 leghennen hebben. Bereken aan de hand van staloppervlak en aantal leghennen of de bezettingsdichtheid maximaal 12 leghennen per m ² vloeroppervlak is.	Noteer aantal toegestane hennen.	E	Nee	NVT: niet biologisch

Norm	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode	Interpretatie van de meetmethode	Notitie controle rapport	Weging bij overtreding	Controleren bij geldig stalcertificaat	NVT
IV3a	In huisvestingsystemen met meerdere niveaus bedraagt de hoogte tussen de niveaus ten minste 45 cm. En:		fysiek	Meet bij elk niveau op of de afstand tussen de niveaus ten minste 45 cm bedraagt. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer van 5 plekken de hoogte. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	Nee	NVT: geen meerdere niveaus
IV3b	Zijn de voersystemen gelijkmatig over de ruimte verdeeld.		fysiek	Controleer of de voersystemen gelijkmatig over de ruimte verdeeld zijn.	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	Nee	NVT: geen meerdere niveaus
IV3c	Zijn de watersystemen gelijkmatig over de ruimte verdeeld.		fysiek	Controleer of de watersystemen gelijkmatig over de ruimte verdeeld zijn.	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	Nee	NVT: geen meerdere niveaus
IV3d	Komen uitworpelen niet op de voor de leghennen toegankelijke lagere niveaus terecht.		fysiek	Controleer of de uitworpelen niet op de voor de leghennen toegankelijke lagere niveaus terecht komen.	Notitie: alleen indien afwijking geconstateerd. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	Nee	NVT: geen meerdere niveaus
IV4	Per stalcompartiment worden in niet-biologische huisvestingsystemen maximaal 6000 leghennen gehouden.	Deze voorwaarde treedt voor bestaande stallen in werking voor koppels die vanaf 1 januari 2009 worden opgezet. Vanaf 1 juli 2007 geldt deze voorwaarde voor nieuwe stallen vanaf het moment van in gebruik name.	administratief	Controleer aan de hand van afleverbonnen van het afgelopen jaar of er per stalcompartiment maximaal 6000 hennen worden en werden gehouden.	Noteer aantal hennen per compartiment	D	Ja	NVT: biologisch
IV5	Bij biologische systemen worden maximaal 3000 leghennen per pluimveestal (of stalenheid) gehouden.	Deze voorwaarde treedt voor bestaande stallen in werking voor koppels die vanaf 1 januari 2009 worden opgezet. Vanaf 1 juli 2007 geldt deze voorwaarde voor nieuwe stallen vanaf het moment van in gebruik name.	administratief	Controleer aan de hand van afleverbonnen van het afgelopen jaar of er maximaal 3000 hennen per stalcompartiment aanwezig zijn en waren.	Noteer aantal hennen per compartiment	D	Ja	NVT: niet-biologisch
IV6a	De voervoorziening bestaat uit een rechte voerbak met ten minste 10 cm bereikbare ruimte per hen.		fysiek	Indien rechte voerbak: Meet de voerbak op en bereken aan de hand van het aantal hennen of de hennen tenminste 10 cm voerbak per hen hebben. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaten meting. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	Nee	NVT: ronde voerbak
IV6b	De voervoorziening bestaat uit een ronde voerbak met ten minste 4 cm bereikbare ruimte per hen.		fysiek	Indien ronde voerbak: Meet de voerbak op en bereken aan de hand van het aantal hennen of de hennen tenminste 4 cm voerbak per hen hebben. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaten meting. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	Nee	NVT: rechte voerbak
IV7c	Een ronde continu werkende watervoorziening bevat tenminste 1 cm bereikbare ruimte per hen.		fysiek	Indien ronde watervoorziening: meet de watervoorziening op en bereken aan de hand van het aantal hennen of de hennen ten minste 1 cm bereikbare ruimte per hen hebben. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaten meting. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	Nee	NVT: geen ronde watervoorziening
IV7d	De continu werkende watervoorziening bestaat uit (ten minste) één werkende drinknippel per 10 hennen.		fysiek	Tel het aantal drinknippels en bereken aan de hand van het aantal hennen of de hennen minimaal één drinknippel per 10 hennen hebben.	Noteer resultaten meting. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	ja	NVT: drinkwaterbakjes
IV7e	De continu werkende watervoorziening bestaat uit (ten minste) één drinkwaterbakje per 10 hennen.		fysiek	Tel het aantal drinkwaterbakjes en bereken aan de hand van het aantal hennen of de hennen één drinkwaterbakje per 10 hennen hebben.	Noteer resultaten meting. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	ja	NVT: drinknippels
IV7f	Via nippels of drinkwaterbakjes zijn er per leghen ten minste twee nippels of bakjes bereikbaar.		fysiek	Controleer of bij watervoorziening via nippels of drinkwaterbakjes er per leghen ten minste twee nippels of bakjes bereikbaar zijn.	Noteer resultaten meting. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV8a	Bij niet-biologische systemen zijn de zitstokken ten minste 15 cm lang per leghen.	Zitstok: horizontaal aangebrachte stok of lat van hout, metaal of kunststof zonder scherpe randen waar de legkip op kan zitten of rusten, in ieder geval niet bestaande uit draadgaas.	fysiek	Meet 5 willekeurige zitstokken verspreid over de stal op en controleer of de zitstokken minimaal 15 cm lang zijn per leghen. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaten meting.	D	Nee	NVT: biologisch
IV9a	Bij biologische systemen zijn de zitstokken ten minste 18 cm lang per leghen.	Zitstok: horizontaal aangebrachte stok of lat van hout, metaal of kunststof zonder scherpe randen waar de legkip op kan zitten of rusten, in ieder geval niet bestaande uit draadgaas.	fysiek	Meet 5 willekeurige zitstokken verspreid over de stal op en controleer of de zitstokken minimaal 18 cm lang zijn per leghen. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaten meting.	D	Nee	NVT: niet biologisch
IV9b	Zitstokken bevinden zich niet boven het strooisel.	strooisel: houtkrullen, stro, gehakseld stro, turf, zand of ander materiaal met een losse structuur dat legkippen in staat stelt aan hun ethologische behoeften te voldoen.	fysiek	Controleer bij 5 willekeurige zitstokken (andere stokken dan in voorgaande voorwaarde gebruikt) of deze zich niet boven het strooisel bevinden.	Notitie indien afwijking geconstateerd.	D	Nee	geen NVT mogelijk

Norm	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode	Interpretatie van de meetmethode	Notitie controle rapport	Weging bij overtreding	Controleren bij geldig stalcertificaat	NVT
IV9c	In stallen waar hennen niet kunnen overnachten op verhoogde zitstokken, moeten de zitstokken ten minste 25 cm boven het mestrooster aangebracht worden.		fysiek	Indien stallen met niet verhoogde zitstokken: meet bij 5 willekeurige zitstokken (andere stokken dan in voorgaande voorwaarden gebruikt) op of deze ten minste 25 cm boven het mestrooster aangebracht worden. 2 % meetafwijking is toegestaan.		D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	NVT: kunnen wel overnachten op verhoogde zitstokken
IV10	De horizontale afstand tussen de stokken bedraagt tenminste 30 cm.		fysiek	Meet 5 willekeurige zitstokken verspreid over de stal (andere stokken dan in voorgaande voorwaarden) op en controleer of de horizontale afstand tussen de zitstokken tenminste 30 cm bedraagt. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaat meting.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV11	De afstand tussen stok en wand is tenminste 20 cm.		fysiek	Meet bij 5 willekeurige zitstokken verspreid over de stal (andere dan in voorgaande voorwaarden gebruikt) op en controleer of de afstand tussen stok en wand tenminste 20 cm is. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaat meting.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV12	De hoogte tussen twee zitstokken, of zitstok en plafond is ten minste 20 cm indien de stokken zonder aanvliegen te bereiken zijn.		fysiek	Indien zitstokken zonder aanvliegen te bereiken zijn: Meet bij 5 willekeurige zitstokken verspreid over de stal (andere dan in voorgaande voorwaarden gebruikt) de hoogte tussen twee zitstokken, of zitstok en plafond op en controleer of deze ten minste 20 cm is. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaat meting. Of voorschrift nvt is.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	NVT: niet zonder aanvliegen te bereiken
IV13	De hoogte tussen twee zitstokken, of zitstok en plafond is tenminste 40 cm indien de stokken met aanvliegen bereikt moeten worden.		fysiek	Indien de zitstokken met aanvliegen bereikt moeten worden: Meet bij 5 willekeurige zitstokken verspreid over de stal (andere dan in voorgaande voorwaarden gebruikt) de hoogte tussen twee zitstokken, of zitstok en plafond op en controleer of deze tenminste 40 cm is. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaat meting. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	NVT: zonder aanvliegen te bereiken
IV14	Zitstokken zijn zodanig uitgevoerd dat problemen aan de poten van de leghennen zoveel mogelijk worden voorkomen.	Er zitten geen spleten in de zitstokken.	fysiek	Controleer bij 5 willekeurige zitstokken verspreid over de stal (andere dan in voorgaande voorwaarden gebruikt) of er geen spleten in de zitstokken zitten.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV15	Geïntegreerde zitstokken op de beun zijn tenminste 2 cm hoog.	Indien vloerelementen, bijvoorbeeld latten die op de draadgaasvloeren worden geplaatst, op grond van hun materiaal geschikt zijn als zitstokken, maken deze tot maximaal 50% van het zitstokken aandeel uit.	fysiek	Indien geïntegreerde zitstokken in de beun: meet bij 5 willekeurige zitstokken verspreid over de stal (andere dan in voorgaande voorwaarden gebruikt) of ze tenminste 2 cm hoog zijn. Controleer, indien vloerelementen op grond van hun materiaal geschikt zijn als zitstokken, maximaal 50% aandeel uit maken van het totaal aantal zitstokken. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaat meting. Of onderbouwning waarom voorschrift nvt is.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV16	Ten minste 50% van de in de stal aanwezige zitstokken dient verhoogd te zijn aangebracht.	Verhoogd=ruimte tussen vloer en zitstokken is tenminste 25 cm.	fysiek	Tel het aantal zitstokken. Zoek zitstokken op waarvan de ruimte tussen vloer en stok tenminste 25 cm is. Vergelijk deze zitstokken met aanwezige zitstokken in de stal en schat of tenminste 50% van de aanwezige zitstokken op dezelfde hoogte zitten als gemeten zitstok. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaat meting.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV17	Leghennen hebben ieder ten minste de beschikking over een met strooisel bedekt oppervlakte van 250cm ² per leghen.	In ieder geval is een derde deel van het grondoppervlak van de stal met strooisel bedekt (scharrelruimte). Een overdekte ruimte (wintergarten) mag tot het scharreloppervlak worden gerekend indien de ruimte in ieder geval vanaf 6 uur na het begin van de lichtperiode in de stal onbeperkt toegankelijk is voor de leghennen, gedurende ten minste 10 uren, en de toegangen tot de ruimte ten minste 35 cm hoog en 40 cm breed zijn en een gezamenlijke breedte hebben van ten minste 2 m per 1000 leghennen. strooisel: houtkrullen, stro, gehakseld stro, turf, zand of ander materiaal met een losse structuur dat legkippen in staat stelt aan hun ethologische behoeften te voldoen.	fysiek	Meet het met strooisel bedekte oppervlakte op en bereken aan de hand van het aantal hennen of dit minimaal 250cm ² per hen is. Indien gebruik gemaakt wordt van een wintergarten, controleer of aan de voorwaarden voldaan wordt. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaat meting.	D	Ja	geen NVT mogelijk

Norm	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode	Interpretatie van de meetmethode	Notitie controle rapport	Weging bij overtreding	Controleren bij geldig stalcertificaat	NVT
IV18	De leghennen hebben te allen tijde toegang tot de scharrelruimte.	Kortdurende afsluitingen in de gewenningfase (2 – 3 weken vanaf het begin van de legperiode) zijn toegestaan.	fysiek	Controleer tijdens de controle of de hennen toegang hebben tot de scharrelruimte.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV19	De scharrelruimte is minimaal 2 meter hoog.	Gemeten op enig punt in de stal.	fysiek	Meet op enig punt in de scharrelruimte of deze tenminste 2 meter hoog is. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV20	Leghennen hebben tenminste de beschikking over één legnest per 7 leghennen dan wel een gemeenschappelijk nest van 1m ² per 120 leghennen.	Nest: afgescheiden ruimte voor een individuele legkip of een groep legkippen die geschikt is voor het leggen van eieren en waarin een legkip niet in contact kan komen met bodembestanddelen die bestaan uit draadgaas.	fysiek	Tel het aantal legnesten en bereken op basis van het aantal hennen of er 1 nest per 7 leghennen beschikbaar is of meet het gemeenschappelijk nest op en bereken op basis van het aantal leghennen of dit tenminste 1m ² per 120 leghennen bedraagt. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaat meting.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV22	De nestbodem is gemaakt van vervormbaar materiaal.	Geen draadgaasbodem.	fysiek	Controleer bij vijf nesten of de nestbodem gemaakt is van vervormbaar materiaal.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV23	Het nest is afgesloten.	Op zodanige wijze dat de hen het nest wel in en uit kan maar dat hennen die zich buiten het nest bevinden niet het nest in kunnen kijken.	fysiek	Controleer bij vijf nesten (controleer andere nesten dan in voorgaande voorwaarden gecontroleerd) of het nest afgesloten is.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV24	De inrichting van de stal en legnesten is zodanig dat de vorming van bacteriële afrosporen op de geproduceerde eieren wordt voorkomen.		fysiek	Controleer bij vijf aanwezige containers / pallets of de eieren bacteriële afrosporen bevatten.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV25a	Bij natuurlijke verlichting zijn de stallen zijn voorzien van lichtopeningen. Totaal oppervlak van deze openingen komt overeen met tenminste 3% van het grondoppervlak. En geldt ook:	Verplicht voor koppels die vanaf 1 januari 2009 opgezet worden.	fysiek	Controleer of de stallen zijn voorzien van lichtopeningen. Bereken wat 3% van het totaal oppervlak van het grondoppervlak is. Meet de oppervlakten van de lichtopeningen op en controleer of dit gelijk is aan 3% van het grondoppervlak.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV25c	Bij natuurlijke verlichting: De lichtopeningen zorgen voor een gelijkmatige verdeling van het licht in het activiteitengebied van de stal.	Natuurlijke verlichting verplicht voor koppels die vanaf 1 januari 2009 opgezet worden. Echter indien nu reeds aanwezig dan is deze norm van toepassing. Activiteiten gedeelte: gedeelte waar zich de nesten en zitstokken niet bevinden.	fysiek	Controleer of de lichtopeningen gelijkmatige verspreid zijn over het activiteitengebied van de stal.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd. Of onderbouwing waarom voorschrift nvt is.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV25d	Bij natuurlijke verlichting: In het donkere deel van de stal zijn legnesten, zitstokken en rustzones aangebracht.	Verplicht voor koppels die vanaf 1 januari 2009 opgezet worden.	fysiek	Controleer of de legnesten, zitstokken en rustzones zich in donkere deel van de stal bevinden.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd. Of onderbouwing waarom voorschrift nvt is.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV25e	Bij natuurlijke verlichting: Indien gebruik wordt gemaakt van zijvensters als lichtopeningen, is de diepte van de ruimte maximaal 12 meter.	Verplicht voor koppels die vanaf 1 januari 2009 opgezet worden.	fysiek	Indien gebruik wordt gemaakt van zijvensters: meet de diepte van de ruimte op en controleer of dit niet meer is dan 12 meter. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer diepte van de ruimte. Of onderbouwing waarom voorschrift nvt is.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV25f	Bij natuurlijke verlichting: Direct zonlicht in de stal wordt vermeden.	Verplicht voor koppels die vanaf 1 januari 2009 opgezet worden.	fysiek	Controleer of er geen direct zonlicht in de stal komt of kan komen.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd. Of onderbouwing waarom voorschrift nvt is.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV26a	Bij kunstmatige verlichting bedraagt de lichtperiode ten hoogste 16 uur per dag. En geldt ook:		fysiek	Controleer aan de hand van het lichtschema of de lichtperiode ten hoogste 16 uur per dag bedraagt.	Noteer lichtschema.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV26b	Bij kunstmatige verlichting bedraagt de lichtsterkte tijdens de lichtperiode minimaal 20 lux.	20lux= kunnen lezen op dierooghoogte. (lettergrootte krant) is zodanig dat legkippen elkaar duidelijk kunnen zien, dat zij hun omgeving visueel kunnen verkennen en dat zij hun gebruikelijke activiteiten kunnen ontplooiën .	fysiek	Controleer op 2 plaatsen in de stal (1 op het oog donkere plek en 1 op het oog lichte plek) of er gelezen kan worden op dierooghoogte. (lettergrootte krant)	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Ja	geen NVT mogelijk
IV26c	Bij kunstmatige verlichting: Per 24 uur is er tenminste een ononderbroken duisterperiode van 8 uur per dag.	Bij de vermindering van kunstlicht wordt een periode van halfduister in acht genomen om de legkippen de gelegenheid te geven zonder verwondingen op stok te gaan.	fysiek	Controleer aan de hand van het lichtschema of er tenminste een ononderbroken duisterperiode van 8 uur per dag is.	ZIE IV26a	D	Ja	geen NVT mogelijk
IV26d	Bij kunstmatige verlichting: De belichtingssterkte van de duisterperiode is maximaal 0,5 lux.	0,5 lux: er zijn geen kleuren meer te onderscheiden.			ZIE IV26a	D	Ja	geen NVT mogelijk

Norm	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode	Interpretatie van de meetmethode	Notitie controle rapport	Weging bij overtreding	Controleren bij geldig stalcertificaat	NVT
IV26e	Bij kunstmatige verlichting: Voorafgaand aan de duisterperiode wordt een schemerperiode in acht genomen.			Controleer aan de hand van het lichtschema of er voorafgaand aan de duisterperiode een schemerperiode in acht wordt genomen.	ZIE IV26a	D	Ja	geen NVT mogelijk
IV27	De stallen hebben over de gehele lengte van het gebouw verdeelde uitloopeningen die rechtstreeks toegang geven tot de ruimte voor vrije uitloop.	Stallen die aan één zijde (in de lengte) uitloopeningen hebben, zijn niet breder dan 15 meter. Verplicht voor koppels die vanaf 1 januari 2009 opgezet worden.	fysiek	Controleer of de stallen over de gehele lengte van het gebouw verdeelde uitloopeningen hebben, die rechtstreeks toegang geven tot de ruimte voor vrije uitloop.		D	Nee	geen NVT mogelijk
IV28	De uitgangen zijn ten minste 35 cm hoog en 40 cm breed.		fysiek	Meet vijf uitloopeningen op en controleer of de uitgangen tenminste 35 cm hoog en 40cm breed zijn. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer afmetingen van uitloopeningen.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV29	Bij niet-biologische huisvestingsystemen: hebben de uitgangen een gezamenlijke breedte van ten minste 2 meter per 1000 leghennen.		fysiek	Bij vrije uitloophuisvestingsystemen: meet de uitgangen op en bereken op basis van het aantal aanwezig hennen of de uitgangen een gezamenlijke breedte hebben van ten minste 2 meter per 1000 leghennen. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaten meting.	D	Nee	NVT: biologisch
IV41	Bij biologische systemen hebben de uitloopeningen in totaal tenminste een lengte van 4 meter per 100m ² staloppervlak		fysiek	Meet de uitgangen op en bereken op basis van het aantal aanwezige hennen of de uitloopeningen in totaal tenminste een lengte van 4 meter per 100m ² staloppervlak hebben. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaten meting.	D	Nee	NVT: niet biologisch
IV42	Er worden niet meer dan 2500 hennen per hectare vrije uitloop gehouden.	Gelijk aan 1 hen per 4m2. Dit geldt zowel voor biologische als niet-biologische systemen	fysiek / administratief	Meet het oppervlak van de vrije uitloop op en bereken op basis van het aantal aanwezig hennen of het maximum van 2500 hennen per hectare niet overschreden wordt. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer oppervlakte vrije uitloop.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV31	Er is een uitloopruiimte die ten minste zo diep is als de totale lengte van de in de betreffende wand beschikbare uitloopeningen (2 m per 1000 leghennen), ongeacht of er een ander gebouw tegenover deze wand staat.	Deze voorwaarde treedt voor bestaande stallen in werking voor koppels die vanaf 1 januari 2009 opgezet worden. Vanaf 1 juli 2007 geldt deze voorwaarde voor nieuwe stallen vanaf het moment van in gebruik name.	fysiek	Meet de breedte van de uitgangen op, meet de diepte van de uitloopruiimte op. Vergelijk de som van de breedte van de uitgangen met de diepte van de uitloopeningen. Controleer of deze twee getallen gelijk aan elkaar zijn. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer resultaat meting	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV32	Er is een afscheiding van het terrein voor vrije uitloop, die voorkomt dat leghennen in aanraking kunnen komen met bezoekers aan het bedrijfsperceel.	De afscheiding is zodanig dat het terrein voor vrije uitloop niet toegankelijk is voor gebruikers van de openbare weg	fysiek	Controleer of het terrein voor vrije uitloop zodanig is afgescheiden dat de hennen geen contact hebben met bezoekers van het bedrijfsperceel.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	geen NVT mogelijk
IV33	Indien zich naast de leghennen tevens grazers op het terrein voor vrije uitloop bevinden, wordt voorkomen dat de grazers zich binnen 10 meter van de uitloopeningen begeven.		fysiek	Controleer, indien zich naast de leghennen tevens grazers op het terrein voor vrije uitloop bevinden, of voorkomen wordt dat de grazers zich binnen 10 meter van de uitloopeningen begeven. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee, wel controleren bij CPE-certificaat	NVT: geen grazers
IV34	Leghennen die in biologische systemen worden gehouden, worden volledig (fysiek) gescheiden van eventueel aanwezige gangbare dieren.		fysiek	Controleer of biologische en gangbare leghennen strikt gescheiden worden gehouden.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee	NVT: geen biologische en gangbare dieren op één bedrijf.
IV35	De ruimte buiten heeft, om verontreiniging te voorkomen, een grondoppervlakte die is afgestemd op de bezettingsgraad en het bodemtype.	Aantonen dat de grond van de ruimte buiten niet overmatig vervuld is met uitwerpselen.	fysiek	Controleer of de grond van de buitenuitloop niet overmatig is vervuld met uitwerpselen.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV36	De ruimte buiten is voorzien van beschutting tegen slecht weer en roofdieren, en indien nodig passende drinkvoorzieningen.	Tegen slecht weer: overkapping. Tegen roofdieren: schuilmogelijkheid onder of tussen materialen.	fysiek	Controleer of er in de buitenuitloop beschutting aanwezig is tegen slecht weer (=soort van overkapping) en roofdieren (=schuilmogelijkheden onder of tussen materialen).	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV37	De voor de hennen toegankelijke uitloop in de openlucht is grotendeels begroeid en wordt niet gebruikt voor andere doeleinden.	Behalve als boomgaard, bosterrein en grasland, voor zover dit laatste gebruik door de bevoegde autoriteit is toegestaan.	fysiek	Controleer of de voor de hennen toegankelijke uitloop grotendeels begroeid is en niet gebruikt wordt voor andere doeleinden dan toegestaan.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV39	De hennen hebben de hele dag door de beschikking over de vrije uitloop in de openlucht.	het bedrijf mag de toegang tijdens de ochtenduren voor een bepaalde tijd beperken in overeenstemming met de gebruikelijke landbouwmethoden, inclusief goede veehouderij methoden. Tevens in het geval van veterinaire beperkingen in het kader van het Gemeenschapsrecht ter bescherming van de gezondheid van mens en dier.	fysiek	Controleer of het pluimvee tijdens de controle toegang heeft tot de vrije uitloop.	Notitie alleen indien afwijking geconstateerd.	D	Ja	geen NVT mogelijk

Norm	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode	Interpretatie van de meetmethode	Notitie controle rapport	Weging bij overtreding	Controleren bij geldig stalcertificaat	NVT
IV40	De uitloop mag zich niet verder uitstrekken dan 150m van de dichtstbijgelegen uitgang van het gebouw.	De uitloop mag zich tot 350 meter van de dichtstbijgelegen uitgang van het gebouw uitstrekken, wanneer voldoende schuilplaatsen gelijkmatig over de uitloopruimte verdeeld zijn, met een minimum van vier schuilplaatsen per hectare.	fysiek	Meet de grootste afstand tussen einde uitloop en dichtstbijgelegen uitgang van het gebouw op en controleer of dit niet meer dan 150m of 350m met bijbehorende voorwaarden is. 2 % meetafwijking is toegestaan.	Noteer afstand.	D	Nee	geen NVT mogelijk
IV43	Dagelijks dient aantal uren dat uitloop beschikbaar was geregistreerd te worden		administratief	Controleer van 4 weken in afgelopen jaar of dagelijkse registratie uitgevoerd is	Noteer gecontroleerde weeknummers en eventuele afwijkingen	C	Ja	geen NVT mogelijk

* Verbouwingen worden bepaald aan de hand van voorschrift H1.